

Ο κόσμος απέτυχε να δράσει το 2020 όταν το Αζερμπαϊτζάν επιτέθηκε στην Αρμενία. Τώρα η ιστορία επαναλαμβάνεται στην Ουκρανία.

**Αυτό που συμβαίνει στους Ουκρανούς είναι παρόμοιο
με αυτό που συνέβη στους Αρμένιους. Αυτά δεν είναι
αμοιβαία αποκλειόμενα γεγονότα. Οι παραλληλισμοί
δεν θα μπορούσαν να είναι πιο έντονοι.**

Από τον Stephan Pechdimaldji Ενημερώθηκε 14 Μαρτίου 2022, 1:01 μ.μ.

Η αρμένισα Ρόζα αντιδρά μετά την καταστροφή του σπιτιού της κατά τη διάρκεια βομβαρδισμού στην πόλη Μαρτούνι, αυτοαποκαλούμενη Δημοκρατία του Ναγκόρνο-Καραμπάχ, στο Αζερμπαϊτζάν, στις 29 Σεπτεμβρίου 2020. KAREN MIRZOYAN/ASSOCIATED PRESS
(Μετάφραση κειμένου από την Αγγλική, Κώστας Πάππας)

Μια χώρα υπό την ηγεσία ενός αυταρχικού ξεκινά έναν απρόκλητο πόλεμο διεκδικώντας την κυριαρχία σε ιστορικά εδάφη. Χιλιάδες αθώες ζωές ανατρέπονται. Οι πατεράδες αφήνουν πίσω τους παιδιά για να υπερασπιστούν την πατρίδα τους. Εκκλησίες και νοσοκομεία βομβαρδίζονται. Εγκλήματα πολέμου διαπράττονται.

Ακούγεται οικείο? Αν και αυτό μπορεί να απεικονίζει γεγονότα που εκτυλίσσονται αυτήν τη στιγμή στην Ουκρανία, περιγράφει επίσης τι συνέβη στους Αρμένιους που ζούσαν στην πατρίδα τους, το Ναγκόρνο-Καραμπάχ, όταν το Αζερμπαϊτζάν ξεκίνησε έναν πόλεμο το φθινόπωρο του 2020.

Αλλά σε αντίθεση με την Ουκρανία, όπου η παγκόσμια καταδίκη της ρωσικής επιθετικότητας ήταν γρήγορη και αυστηρή, ο κόσμος παρέμεινε ως επί το πλείστον σιωπηλός, όταν οι Αρμένιοι ζητούσαν απεγνωσμένα υποστήριξη και βοήθεια. Για εκατομμύρια Αρμένιους που ζουν σε όλο τον κόσμο, αυτή η ιστορία είναι πολύ γνωστή. Ως θύματα της πρώτης γενοκτονίας του 20ου αιώνα, όταν περισσότεροι από 1,5 εκατομμύριο Αρμένιοι εξοντώθηκαν συστηματικά από τους Οθωμανούς Τούρκους, γεγονός που η Τουρκία αρνείται μέχρι σήμερα, οι Αρμένιοι έχουν φτάσει να αναμένουν ότι τα βάσανα και ο πόνος τους δεν αξίζουν ανάλογης προσοχής.

Τα γεγονότα που λαμβάνουν χώρα στην Ουκρανία και η ανισορροπία της κάλυψης που έλαβε ο πόλεμος του Ναγκόρνο-Καραμπάχ, έχει αποκρυσταλλώσει μόνο αυτά τα συναισθήματα απογοήτευσης και αγανάκτησης. Οι πόλεμοι δεν είναι ανταγωνισμός. Και ο λαός της Ουκρανίας αξίζει όλη τη βοήθεια και την υποστήριξη που μπορεί να του δώσει ο κόσμος για να σταματήσει την δονκιχωτική εκστρατεία του Βλαντιμίρ Πούτιν για την αναβίωση της Σοβιετικής Ένωσης. Αλλά η εστίαση σε μία μόνο ομάδα, υπονομεύει αυτό που έχουν υπομείνει άλλες χώρες σε παρόμοιες συγκρούσεις, πολέμους και απρόβλεπτες πράξεις βίας. Δίνει κάλυψη στους δεσπότες να διαπράττουν πράξεις βίας κατά βούληση και χωρίς περιορισμό.

Ισχυροί άνδρες όπως ο Πούτιν, ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν από την Τουρκία και ο Ιλχάμ Αλίεφ από το Αζερμπαϊτζάν, μοιράζονται περιφρόνηση για το κράτος δικαίου. Αν ο κόσμος είχε ενεργήσει για λογαριασμό της Αρμενίας το 2020 - ή, εν προκειμένω, κατά τη διάρκεια της γενοκτονίας των Αρμενίων το 1915 - τότε ίσως αυτό θα έστελνε ένα ισχυρότερο μήνυμα σε αυταρχικούς όπως ο Πούτιν, των οποίων οι πράξεις δείχνουν, ότι πιστεύουν ότι μπορούν να πραγματοποιήσουν επιθετικές ενέργειες ενάντια σε άλλα έθνη ατιμώρητα. Αυτό που συμβαίνει στους Ουκρανούς είναι παρόμοιο με αυτό που συνέβη στους Αρμένιους. Αυτά δεν είναι αμοιβαία αποκλειόμενα γεγονότα. Οι παραλληλισμοί δεν θα μπορούσαν να είναι πιο έντονοι.

Βγάζοντας μια σελίδα από το βιβλίο του Πούτιν, ο Πρόεδρος Αλίεφ χρησιμοποίησε το πρόσχημα του ιστορικού ρεβιζιονισμού για να ξεκινήσει τον απρόκλητο πόλεμο του εναντίον των Αρμενίων που ζούσαν στο Ναγκόρνο-Καραμπάχ το 2020. Ισχυριζόμενος ότι μεγάλα τμήματα της επικράτειας της Αρμενίας ήταν τα «ιστορικά εδάφη» του Αζερμπαϊτζάν, ο Αλίεφ υπερασπίστηκε αυτή την πεποιθήση μέσω εμπρηστικής γλώσσας σε πολυάριθμες ομιλίες, που οδήγησαν στον πόλεμο και έφτασε στο σημείο να πει ότι το Ερεβάν, η πρωτεύουσα της Αρμενίας, ανήκε στο Αζερμπαϊτζάν (*Σημ. μεταφραστική: Το ίδιο κάνει ο Ερντογάν με την Γαλάζια Πατρίδα, ισχυριζόμενος ότι τα νησιά του Αιγαίου πριν 100 χρόνια ήταν δικά του*). Τίποτα δεν θα μπορούσε να απέχει περισσότερο από την αλήθεια. Είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους έχει ξεκινήσει μια εκστρατεία για να διαγράψει την ιστορία και την ύπαρξη της Αρμενίας στην

περιοχή, αλλοιώνοντας, βανδαλίζοντας και καταστρέφοντας την αρμενική κληρονομιά και πολιτιστικούς χώρους, συμπεριλαμβανομένων εκκλησιών και μοναστηριών που υπάρχουν εδώ και εκατοντάδες χρόνια.

Ήδη βλέπουμε τις ρωσικές δυνάμεις να προσπαθούν να συμμετάσχουν σε παρόμοιες προσπάθειες. Για παράδειγμα, η Μόσχα απέσπασε διεθνή καταδίκη μετά από αεροπορική επιδρομή που έπληξε το Babyn Yar, ένα μνημείο του Ολοκαυτώματος, όπου οι Ναζί σκότωσαν χιλιάδες Εβραίους κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Είτε ήταν σκόπιμα είτε όχι, το απόλυτο μήνυμα που έστειλε η Ρωσία ήταν σαφές. Ομοίως, εμφανίστηκαν εικόνες κατά τη διάρκεια του πολέμου του Ναγκόρνο-Καραμπάχ, που δείχνουν ένα μνημείο αφιερωμένο στα θύματα της γενοκτονίας των Αρμενίων στο Σούσι να ισοπεδώνεται από τις κατοχικές δυνάμεις του Αζερμπαϊτζάν.

Παρά αυτούς τους παραλληλισμούς, ο κόσμος ανταποκρίθηκε πολύ διαφορετικά σε κάθε γεγονός. Ενώ στη Ρωσία δικαίως έχουν επιβληθεί οικονομικές κυρώσεις και χαρακτηρίστηκε παρία, το Αζερμπαϊτζάν δεν δέχτηκε καν ένα χαστούκι στον καρπό. Η FIFA και η UEFA, τα μεγαλύτερα κυβερνητικά όργανα στον κόσμο για το ποδόσφαιρο, απαγόρευσαν τη Ρωσία, αλλά επιβράβευσαν το Αζερμπαϊτζάν, επιτρέποντάς του να φιλοξενήσει τους αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος του 2020. Αυτοί οι ίδιοι αγώνες διεξήχθησαν δίπλα στο Αζερμπαϊτζάν Military Trophies Park, το οποίο εξυμνεί τη νίκη του Αζερμπαϊτζάν στον Πόλεμο του Ναγκόρνο-Καραμπάχ του 2020 με την Αρμενία, ο οποίος ουσιαστικά αντιπροσωπεύει κατάφωρη ασέβεια για τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς γιορτάζει τα εγκλήματα πολέμου του.

Το πάρκο παρουσιάζει εκατοντάδες κράνη που πάρθηκαν από Αρμένιους στρατιώτες, που σκοτώθηκαν κατά τη διάρκεια του πολέμου και κέρνα μανεκέν αιχμαλώτων στρατιωτών που απεικονίζονται μέσα από υπερβολικές καρικατούρες βασισμένες σε αρμενικά στερεότυπα και τροπάρια, όπως στραβά μύτη και θαμνώδη φρύδια. Πολλά από αυτά τα μανεκέν είναι ανθρώπων που παρουσιάζονται στις στιγμές του θανάτου τους ή αλυσοδεμένοι σε κελιά της φυλακής.

Ο πόλεμος δεν πρέπει να είναι ένα παιχνίδι μηδενικού αθροίσματος όταν πρόκειται για συνειδητοποίηση. Είναι κακό και αντιπροσωπεύει το χειρότερο της ανθρωπότητας. Γι' αυτό όλες οι συγκρούσεις αξίζουν προσοχή. Οι ανθρώπινες ζωές δεν πρέπει να μετρούνται με το μέγεθος μιας χώρας ή τους φυσικούς πόρους που μπορεί να διαθέτει. Από πολλές απόψεις, ο πόλεμος του Ναγκόρνο-Καραμπάχ το 2020 ήταν προάγγελος του πολέμου της Ρωσίας στην Ουκρανία. Όπως και με τα διδάγματα της γενοκτονίας των Αρμενίων, ο κόσμος απέτυχε να μάθει από την ιστορία. Δυστυχώς, αυτή η ιστορία επαναλαμβάνεται για άλλη μια φορά.